

SÖKANDE

Ricoh Sverige AB, 556228-8851

Ombud: Advokat Carl Norén
Kastell Advokatbyrå AB

MOTPART

Region Blekinge

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling,
LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Ricoh Sverige AB:s ansökan om överprövning.

YRKANDEN M.M.

Region Blekinge genomför en upphandling som avser tillhandahållande av utskriftstjänster inkl. erforderlig hårdvara och ev. mjukvara, underhåll och support för hård- och mjukvara samt övrigt skrivarsortiment till samtliga verksamheter inom Region Blekinge (dnr 2018/00027). Upphandlingen genomförs enligt bestämmelserna i LOU som ett öppet förfarande. Under förutsättning att inkomna anbud uppfyller kraven i upphandlingsdokumentet avsågs det anbud att antas som var det för kunden ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn tagen till viktade utvärderingskriterier enligt kravspecifikation. Enligt tilldelningsbeslut den 12 juni 2019 hade vid anbudstidens utgång tre anbud inkommit – Kontorsmaskiner i Kristianstad AB (Canon Business Center Syd), Ricoh Sverige AB och Toshiba Tec Nordic AB. Enligt tilldelningsbeslutet antas Toshiba som leverantör.

Ricoh Sverige AB (Ricoh) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse har skett i utvärderingen på så sätt att anbuden från Canon och Toshiba inte beaktas. I andra hand yrkas att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen görs om. Ricoh yrkar vidare ett förvaltningsrätten med stöd av 8 § förvaltningsprocesslagen, FPL, fordrar in Toshibas och Canons anbud i dess helhet utan sekretessmarkeringar och låter Ricoh få del av dessa med stöd av 43 § FPL.

Region Blekinge (Regionen) bestrider Ricohs yrkanden.

Vad parterna anför

Ricoh

Anbuden från övriga anbudsgivare, Toshiba och Canon, har inte uppfyllt kvalificeringskraven och/eller de obligatoriska kraven.

Ricoh ifrågasätter särskilt kravuppfyllelse av kraven på anbudsgivaren som framgår av avsnitt 3.2 i administrativa föreskrifter, kraven på arbetsmetod som framgår av avsnitt 6 i administrativa föreskrifter och de obligatoriska kraven på produkterna som anges i kravspecifikationen. Ricoh har begärt att få del av anbuden från Toshiba och Canon för att kunna styrka att anbuden inte uppfyller ovanstående obligatoriska krav. Ricoh har dock endast fått del av anbuden i maskerad form. Ricoh har t.ex. inte fått fullständiga uppgifter angående vilka produkter som Toshiba och Canon har offererat, vilket är nödvändigt för att kunna kontrollera att produkterna uppfyller de obligatoriska kraven i kravspecifikationen. Det är inte ovanligt att upphandlande myndigheter gör misstag när de ska bedöma om anbuden och offererade produkter uppfyller de obligatoriska kraven i en upphandling. Det är därför av vikt att Ricoh får del av uppgifterna som ligger till grund för Regionens bedömning av kravuppfyllelsen för att kunna kontrollera att denna har gått rätt till.

Toshibas anbud är onormalt lågt.

Av anbudspriserna i Toshibas anbud framgår att anbudspriset för konsulttjänster per år är 211 800 kr. Det sammanlagda antalet utvärderade konsulttimmar per år är 2 180 timmar. Detta innebär att det genomsnittliga timpriset är 97,15 kr. Ett timpris understigande 100 kr måste anses vara onormalt lågt. Regionen har därför haft en skyldighet att begära att Toshiba förklarar det låga priset eller kostnaden. Toshibas förklaring till det låga anbudspriset är följande.

”Vi har valt att hålla nere timkostnaden för konsulter eftersom det är vår och vår underleverantörs egen personal som kan utgöra de olika konsulttjänsterna, dessa personer är redan avlönade av våra två organisationer och det totala anbudet är balanserat så att vi har råd att avvara dessa personer för konsultuppdrag till det låga priset. Vi vet av erfarenhet att det ibland är svårt att avgöra vad som ska anses ingå och vad som anses som en särskild anpassning som vi kan ta betalt för så om vi får den ersättning vi offererat så kommer vi vara tacksamma för den intäkten vi kan få”

Mot bakgrund av det extremt låga timpriset har en sådan förklaring från Toshiba inte kunnat vara tillfredsställande. Förklaringen antyder att Toshiba under kontraktstillämpningen kommer att anse vissa moment som ”särskilda anpassningar” som man kommer att ta särskilt betalt för. Att Toshiba förklarar det låga anbudspriset med att man kan komma att ta betalt ”vid sidan av” vad som ska anses ingå i kontraktet, visar att Toshiba dumpat sitt anbudspris i förhoppningen att kunna ta betalt på annat sätt vilket snedvridit konkurrensen i upphandlingen på ett avgörande sätt. Regionen har varit skyldig att förkasta anbudet från Toshiba.

Utvärderingsmodellen har inte lett till att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas.

Ricoh har inget att erinra mot Regionens val att inkludera konsulttjänster i upphandlingen eller att dessa tjänster ingått i utvärderingen. Konsulttjänsterna i sig utgör en del av kontraktsföremålet. Kravet på utvärderingskriteriers koppling till kontraktsföremålet omfattar dock även de volymer som en

upphandlande myndighet väljer att utvärdera utifrån. Prisuppgifter som ingår i utvärderingen måste avse ett representativt urval av de tjänster som upphandlingen avser. Som en följd av detta måste volymen utvärderade timmar för en viss tjänst motsvara det antal timmar som går att uppskatta vid tidpunkten för upphandlingen. I den mån sådana volymer – oavsett om frågan om volymer garanteras eller inte – helt saknar förankring i verkliga förhållanden kan inte utvärderingskriteriet anses ha någon adekvat koppling till kontraktsföremålet. Det kan inte vara förenligt med det generella kravet på affärsmässighet i 4 kap 1 § LOU att låta volymer som aldrig kommer att avropas få en avgörande betydelse i utvärderingen. Anbudsgivarna har ombetts att prissätta – och Regionen valt att utvärdera – konsulttjänsterna på basis av volymer som inte överensstämmer med verkliga förhållanden. I verkligheten har under den senaste avtalsperioden motsvarande konsulttimmar inte avropats i någon utsträckning alls. Detta innebär att priset på konsulttjänster har fått ett oproportionerligt stort och verklighetsfrånvänt genomslag i utvärderingen, vilket missgynnat Ricoh som lämnat realistiska priser.

Det upphandlade ramavtalet har en löptid överstigande fyra år trots att det inte finns särskilda skäl för detta.

Det upphandlade avtalets löptid är sex år. Sådan löptid är, som huvudregel, inte förenlig med upphandlingsreglerna när det är fråga om ett ramavtal. Avgörande för om ett avtal ska anses utgöra ett ramavtal eller ett kontrakt är huruvida omfattningen av avtalade tjänster och produkter är oreglerad eller ej. Ett avtal som till övervägande del inte garanterar någon volym är att bedöma som ett ramavtal. I upphandlingen garanteras, i vart fall till övervägande del, inga volymer. Detta framgår tydligt av bl.a. avtalsmallen i upphandlingen, ”Avropets omfattning och specifikation är upp till Kunden att definiera och klargöra i samband med avropsförfrågan” och ”Beställningens omfattning och specifikation är upp till Kunden att definiera och klargöra i samband med beställning”. Även av Frågor & Svar framgår att leveranser

förutsätter enskilda avrop från Regionens sida. I svaret på fråga 40 anges att ”Konsulttjänster ska kunna avropas vid eventuellt behov av vidareutveckling eller särskild anpassning av den avtalade leveransen”. Tjänsterna avropas alltså av Regionen ”vid eventuellt behov” och omfattningen av tjänsterna är därmed oreglerad. Omfattningen av tjänster och produkter i upphandlingen är, i vart fall till övervägande del, oreglerad utan någon garanterad volym. Nivåerna bestäms istället av, och leverans förutsätter beställning från kunden, dvs. Regionen. Dessa omständigheter visar att avtalet utgör ett ramavtal i LOU:s mening. Om det finns ”särskilda skäl” får ett ramavtal löpa under en längre tid än fyra år. Ricoh bestrider att det föreligger särskilda skäl för en avtalstid längre än fyra år i detta fall. Det är Regionen som har åberops- och bevisbördan för att särskilda skäl föreligger. Det framgår ingenstans i upphandlingsdokumentet att det föreligger särskilda skäl för ramavtalets avtalstid att överskrida fyra år, utan det är först i förvaltningsrätten som Regionen försöker att motivera detta.

Skada

Regionen har brutit mot bestämmelserna i LOU. Regionens brott mot LOU har medfört att Ricoh har lidit eller kan komma att lida skada.

Regionen

Det är inte riktigt att Toshiba och Canons inkomna anbud inte uppfyller kvalificerings- och/eller de obligatoriska kraven på upphandlingsföremålet. Anbudsgivarnas uppfyllnad av kvalificeringskraven finns redovisad i bilagan till Regionens tilldelningsbeslut. Av redovisningen framgår att de bilagor som respektive anbudsgivare har inlämnat som bevis på att de uppfyller kraven enligt 3.2 och 6 i förfrågningsunderlagets administrativa föreskrifter är uppfyllda, vilket också konstaterades av Regionens referensgrupp vid anbudens utvärdering. Den part som gör gällande att en upphandling är felaktig eller att ett obligatoriskt krav inte är uppfyllt måste enligt RÅ 2009

ref. 69 på ett klart och tydligt sätt ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan. Det är uppenbart att Ricohs överprövningsbegäran saknar detta rekvisit och Regionens uppfattning är att sökanden grundar sin begäran på rena gissningar. Ricoh har inte begärt ett skriftligt och överklagbart beslut avseende den fortsatta anbudssekretessen. Regionen har genom den information som tillställts anbudsgivarna med god marginal tillgodosett möjligheterna för Ricoh att kunna göra en tillräcklig bedömning. Ricoh saknar helt och hållet grund för att göra gällande att upphandlingen är felaktig eller att Toshiba eller Canons anbud inte uppfyller samtliga obligatoriska krav.

Toshibas anbud är onormalt lågt.

Med anledning av de av Toshiba offererade anbudspriserna för konsulttjänster kopplade till uppdragets genomförande har Regionen inhämtat anbudsgivarens förtydligande och gjort bedömningen att förklaringen är tillfredsställande samt att det i övrigt inte framkommit några skäl att tro att Toshiba anbud inte är seriöst menat. Regionens uppfattning är att Toshiba förtydligande är trovärdigt samt att det inte föreligger risk för leveransvägran eller att anbudet strider mot rådande miljö-, social-, och arbetsrättsliga skyldigheter.

Utvärderingen har inte lett till att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas.

Regionens uppskattade volymer av diverse konsulttjänster som kan komma att avropas under avtalsperioden beror på referensgruppens beslut att möjliggöra för anbudsgivare att i upphandlingen offerera annan styrningsmjukvara avseende utskriftsfunktionen "Follow Me", trots att Regionen för närvarande äger en i tiden obegränsad nyttjanderätt av licenserna till det mjukvarusystem som leverantören Ricoh tillhandahöll vid föregående avtalsinförande. Toshiba har i sitt anbud erbjudit en annan mjukvaruplattform som anbudsgivaren anser vara mer kompatibel med den offererade hårdvaran. Reg-

ionens framtida behov av anpassningar och vidareutveckling av utskriftssystemet är i nuläget okänt, vilket per automatik omöjliggör bedömningen av den utsträckning i vilken konsulttjänster kommer att avropas under avtalsperioden. Regionen bestrider Ricohs påstående om att priset på konsulttjänster har fått ett oproportionerligt stort genomslag i anbudsutvärderingen.

Det upphandlade ramavtalet har en löptid överstigande fyra år trots att det inte finns särskilda skäl för detta.

Regionen hävdar att det inte är fråga om ett ramavtal. Av förfrågningsunderlaget framgår tydligt att Regionen köper en leverans av utskrift som tjänst med ett helhetsansvar för leverantören. I punkten 1.1.3 tydliggörs omfattningen av avtalet där Regionen efter sex månaders implementering ska övergå till den upphandlade lösningen och att leverantören ska byta ut samtliga i leveransen ingående MFP och skrivare samt därefter ta ett helhetsansvar för utskriftstjänsten, inklusive service och utbildning. Omfattningen av i leveransen ingående tjänster och produkter är i mycket stor utsträckning fördefinierad och garanterad med endast marginell omfattning på tillkommande volymer. I det fall förvaltningsrätten ändå gör bedömningen att det är fråga om ett ramavtal så föreligger särskilda skäl för en avtalstid som är längre än fyra år. Upphandlingsavtalet har en sådan konstruktion att det löper i sex år från och med avtalets tecknande där leveransen föregås av en sex månaders implementering innan leverans samt att det sista året enbart avser underhåll och service av levererade hyrenheter och mjukvara. Syftet med en avtalsperiod som sträcker sig längre än fyra år är inte att snedvrída konkurrensen eller att kringgå regelverket, utan tvärtom att ge rimliga förutsättningar för en god konkurrens. Samtliga levererade hyrenheter kommer att tillfalla Regionen efter utgången av avtalsår fem. Avtalets sista år innebär ett rent underhålls- och serviceavtal där leverantörens åtaganden begränsas till underhåll och service av de levererade hyrenheterna samt mjukvaran. Inga hyresenheter, varken nya eller begagnade, ska kunna beställas under

avtalsår sex. Allt detta medför att den faktiska avtalstiden inte uppgår till sex år.

Angående skada.

Ricohs anbud har det högsta jämförelsevärdet av alla inkomna anbud i upphandlingen. Med anledning av det kan Ricoh inte på något sätt komma att lida skada till följd av Regionens tilldelningsbeslut och antagandet av Toshiba som ny leverantör.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Enligt 20 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlade myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

Enligt 1 kap. 20 § LOU avses med ramavtal ett avtal som ingås med en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren i kontrakt som senare ska tilldelas under en given tidsperiod. Ett ramavtal får enligt 7 kap. 2 § LOU löpa under längre tid än fyra år endast om det finns särskilda skäl.

Det är som huvudregel den som ansökt om överprövning som har bevisbördan och som således ska visa att upphandlingen skett i strid med

LOU och att sökanden lidit eller riskerat lida skada på grund härav (jfr HFD 2013 ref 53).

Ramavtal?

Förvaltningsrätten tar först ställning till om det aktuella avtalet är att betrakta som ett ramavtal eller inte.

Ricoh har gjort gällande att det upphandlade avtalet är ett ramavtal och att detta har en löptid överstigande fyra år trots att det inte finns särskilda skäl för detta. Ricoh menar att omfattningen av tjänster och produkter i upphandlingen, i vart fall till övervägande del, är oreglerad utan någon garanterad volym och att formuleringar som ”Avropets omfattning och specifikation är upp till Kunden att definiera och klargöra i samband med avropsförfrågan” tyder på att det i upphandlingen inte garanteras några volymer. Regionen har i målet anfört att man köper en leverans av utskrift som tjänst med ett helhetsansvar för leverantören och att det inte är fråga om ett ramavtal samt att omfattningen av i leveransen ingående tjänster och produkter i mycket stor utsträckning är fördefinierad och garanterad med endast marginell omfattning på tillkommande volymer.

Av förfrågningsunderlaget kan utläsas bl.a. att upphandlingen avser:

Hyra och Klick av:

- MFP (multifunktionsskrivare),
- Skrivare s/v,
- Specialskrivare i färg.

Köp av:

- Övriga specialskrivare inklusive förbrukningsmaterial,
- Personliga scannrar

Option för köp av:

- installation, service och underhåll avseende Övriga specialskrivare och Personliga scannrar.

Det framgår även att kunden under en definierad implementeringstid om ca 6 månader kommer att övergå till den upphandlade lösningen och att leverantören ska överta kundens befintliga MFP, skrivare s/v och specialskrivare färg och ansvara för att omhänderta utbytt utrustning. Upphandlingen innebär att leverantören ska åta sig ett helhetsansvar för implementeringen av leveransen och initiera nödvändiga aktiviteter för att få till stånd ett lyckat genomförande i kundens aktuella verksamhetsenheter. Under implementeringsfasen ska anbudsgivaren leverera och installera nya enheter enligt utrullningsplan som kunden presenterar efter avtalstecknandet, allt enligt sid. 4-5 i förfrågningsunderlaget. Det framgår vidare i förfrågningsunderlaget under rubriken "Optioner" på sid. 6 att upphandlingen avseende *Köpenheter* omfattar option om inköp av övrigt sortiment i enlighet med detta förfrågningsunderlag, för avrop inom 60 månader från avtalets ikraftträdande, samt avseende *Utveckling (konsulttimmar)* option av köp av konsulttjänster kopplade till uppdragets utförande utöver grundåtagandet, för avrop under avtalets löptid.

Förvaltningsrätten konstaterar att det av Bilaga 1 till förfrågningsunderlaget, benämnd Kravspecifikation, framgår att uppskattad volym för MFP stor uppgår till 155, MFP liten till 280, skrivare s/v till 270 och specialskrivare färg till 10 st. Därtill kommer köp av övriga specialskrivare som har en volym som uppges uppgå till 100 st. Förvaltningsrätten bedömer sammantaget att avtalet till klart övervägande del garanterar volymer, som också kan utläsas i upphandlingsdokumentet. Till mycket stor del avser avtalet hyrskrivare som ingår i den i upphandlingsdokumentet beskrivna utrullningsplanen. Att det därtill förekommer enstaka poster, så som konsulttjänster och ytterligare eventuella köp som ska ske genom avrop, förändrar inte bedömningen att den övervägande delen avser garanterade volymer som inte kräver senare avrop. Förvaltningsrätten anser därför inte att Ricoh i målet förmått visa att

det upphandlade avtalet är ett ramavtal. Vid denna bedömning saknas anledning att pröva om det har förelegat särskilda skäl för en löptid överstigande fyra år.

Har övriga anbudsgivare uppfyllt kvalificeringskraven och/eller de obligatoriska kraven?

Ricoh har i målet ifrågasatt om anbuden från övriga anbudsgivare har uppfyllt kvalificeringskraven och/eller de obligatoriska kraven. Ricoh har inte närmare angivit på vilket sätt de övriga anbuden inte skulle ha uppfyllt kraven eller preciserat vilka krav det är som inte har uppfyllts. I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (jfr RÅ 2009 ref 69). Förvaltningsrätten finner efter genomgång av handlingarna i målet inte att skäl föreligger att inhämta Toshiba och Canons anbud i dess helhet utan sekretessmarkeringar med stöd av förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsrätten anser att Ricoh inte på ett tillräckligt klart sätt har angett hur de andra anbuden inte uppfyllt de i upphandlingen uppställda kraven. Vad Ricoh anfört härom ger inte anledning till något ingripande enligt LOU.

Onormalt lågt anbud?

Ricoh har i upphandlingen även gjort gällande att Toshiba anbud är onormalt lågt och att Toshiba förklaring till det låga priset inte har kunnat anses tillfredsställande så att anbudet därför borde ha förkastats. En upphandlande myndighet har möjlighet att förkasta ett onormalt lågt anbud. Om myndigheten anser att ett anbud förefaller onormalt lågt och därför överväger att förkasta detta, inträder en skyldighet för myndigheten att undersöka det låga anbudet. Bestämmelserna avser att förebygga att myndigheter ingår kontrakt när det finns en inte obetydlig risk för att

leverantören inte kommer att utföra hela eller delar av arbetet i enlighet med kontraktet.

Den generella utgångspunkten vid bedömning av anbudspriser är att leverantören, baserat på företagsinterna överväganden, själv har att avgöra vilka priser bolaget kan och vill offerera i en specifik upphandling. En definition av begreppet onormalt lågt anbud finns varken i LOU eller i det bakomliggande direktivet och Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att det ankommer på den upphandlande myndigheten att i varje enskilt fall bedöma denna fråga inom det handlingsutrymme som reglernas utformning ger (se HFD 2016 ref. 3 I).

Förvaltningsrätten konstaterar att Regionen har inhämtat anbudsgivarens förtydligande och gjort bedömningen att förklaringen är tillfredsställande. Förvaltningsrätten anser att de omständigheter som redovisats av Toshiba i sin förklaring ger stöd för att det låga priset avseende timpris för konsulttjänster är en följd av såväl affärsstrategiska som företagsspecifika överväganden och att det inte föreligger grund för slutsatsen att anbudet, trots att det förefaller lågt, inte är allvarligt menat. Invändningen om onormalt lågt anbudspris ger således inte heller anledning till något ingripande enligt LOU.

Har utvärderingsmodellen lett till att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas?

Vad gäller invändningen om att utvärderingsmodellen inte har lett till att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas har Ricoh anfört att priset på konsulttjänster har fått ett oproportionerligt stort och verklighetsfrånvänt genomslag i utvärderingen. Förvaltningsrätten konstaterar att LOU inte ger närmare besked om hur upphandlingsdokument ska vara utformade eller hur en utvärderingsmodell ska vara konstruerad utöver vad som kommer till uttryck i de allmänt hållna bestämmelserna som återfinns bl.a. i 4 kap 1 §

LOU. En upphandlande myndighet har stor frihet att själv utforma sin upphandling inom de ramar som ges genom dessa bestämmelser. En leverantör ska på grundval av upphandlingsdokumentet kunna avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och en utvärderingsmodell ska vara utformad så att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat. Även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när (se RÅ 2002 ref. 50).

Ricoh har gjort gällande att upphandlingen avser volymer som inte överensstämmer med verkliga förhållanden. Enligt förvaltningsrättens mening har det inte framkommit annat än att den i målet aktuella utvärderingen av bl.a. konsulttjänster är tillräckligt tydlig för att anbudsgivare med utgångspunkt i upphandlingsdokumentet ska kunna avgöra vad Regionen tillmäter betydelse. Att volymerna inte överensstämmer med verkliga förhållanden är i målet inte visat. Förvaltningsrätten anser därmed inte att priset på konsulttjänster har fått ett oproportionerligt stort genomslag i utvärderingen och finner inte heller på denna grund att det finns skäl att med stöd av LOU ingripa mot upphandlingen.

Förvaltningsrätten finner sammantaget att det Ricoh har anfört och åberopat i målet inte ger stöd för att Regionen kan anses ha brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i nämnda lag. Något skäl för ingripande enligt LOU föreligger därmed inte. Ricohs ansökan om överprövning bör under sådana förhållanden avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-05).

Daniel Samuelson
lagman

Föredragande: Susanne Rehnström

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.